

Mayıs-Haziran

2020

Sayı: 1

4 ₺

İKEN

GELECEK, BUGÜN NE YAPTIĞINIZDA GÖRE
ŞEKİLLENİR.

Hala siz genç iken sizi
kültürlendirmeyi
amaçlayan dergi.

Bilime giden yol
göstericiniz.

Siz hala genç iken size
yeni uğraşlar katmayı
hedefleyen dergi.

İKEN DERGİSİ

EĞİTİM, KÜLTÜR VE BİLGİ AYDINLIĞA AÇILAN EN GENİŞ
PENCEREDİR.

-GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Künye

Aylık Kültür ve Bilim Dergisi

Sayı: 1

Mayıs-Haziran 2020

Fiyat: 4 TL

Editör

Ege ERSOY

Genel Yayın Yönetmeni

Yaren ÇAVUŞ

Yazı İşleri Müdürü

Zeynep DENİZ

Tasarım Editörü

Alara İYİER

Yayın Kurulu

Alara İYİER

Ege ERSOY

Yaren ÇAVUŞ

Zeynep DENİZ

İletişim İçin

_egersoy

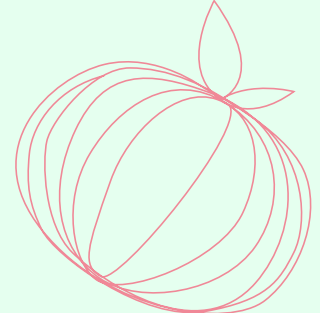

egersoy@icloud.com

Ön Söz

Değerli Okurlarımız,

Bu dergi, bir umut gösteren gençlerin içindeki ışığı çıkarıp parlamasına yol göstermek için yazılmıştır. En önemli hedefimiz, sizi dünyamızdaki gündem maddelerinden haberdar edip sizi kültürlendirmek. Bunun yanı sıra sizin daha önce bilmediğiniz ilginç bilgileri paylaşıırken, sizi geçmişe götürüp geçmişe bir iz bırakmış olayları ele alarak veya size yeni uğraşlar ve alışkanlıklar kazandırarak bir değişimin parçası olmak istiyoruz.

İÇİNDEKİLER

Sayfa 3 - 4

**SREBRENITSA
SOYKIRIMI**

Sayfa 5 - 6

EV RIM

Sayfa 7

**SAHRA'NIN
GÖZÜ**

Sayfa 8

**KEYIFLI
AKTIVİTELER**

Sayfa 9

**ACAÍ BOWL
TARİFİ**

Sayfa 10

**HARRIET
İNCELEMESİ**

Geçmişimizi Taniyalım: 8372 Sivilin Ölümüne Neden Olan Srebrenitsa Soykırımı

2. Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'nın en büyük insanlık trajedisi olarak kabul edilen bu soykırım, toplam 8372 sivilin canını aldı. 13-18 Temmuz 1995 tarihleri arasında yaşanmış bu olay, ancak 2007 yılında Uluslararası Adalet Divanı'nda konuşuldu. Bunun bir soykırım olduğu kararı alınmış olsa bile Sırbistan'ın sorumlu olmadığı kararı alındı.

Hollanda'nın Lahey kentinde eski Yugoslavya için kurulan Uluslararası Ceza Mahkemesi, katliamdan sorumlu tutulan Bosnalı Sırp General Ratko Mladić'i soykırımdan, insanlığa karşı suç işlemekten ve Srebrenitsa katliamından suçlu buldu. Mladić müebbet hapis cezasına çarptırıldı.

SARAYBOSNA VE PRIJEDOR

Bu saldırılar ayrıca Saraybosna ve Prijedor kentlerinde de gerçekleşti. Hırvatların desteği ve halkın Srebrenitsa olayından sonra bilinçlenen Boşnakların meşru müdafaası sonucu 13.977 Boşnak sivilin ve 3573 Sırp askerinin ölümü ile sonuçlandı.

SREBRENITSA ANITI

Bosna Hersek'in başkenti Saraybosna'dan sadece bir tren yolculuğuyla gidebileceğiniz Srebrenitsa'nın en önemli turistik alanı olan bu anıt, bulunabilen tüm şehitlerin mezarlığıdır. Her sene burayı ziyaret eden turistler, soykırımın şehitlerini anmaktadır.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN SUÇU NE?

Srebrenitsa, 1993 yılında Bosna Hersek ve Sırp hükümeti arasındaki gerilimler sonrasında Birleşmiş Milletlerin bir önlem alması gerekiyordu Güvenli bölge ilan etmesi için Hollandalı komutan Thom Karremans görevlendirildi. Burayı güvenli bölge ilan edip Boşnak sivillerin kendilerini savunmak için kullandığı silah ve cephaneleri toplayıp, Sırp kumandanı Ratko Mladic'e verdi.

Thom Karremans, Ratko Mladic ve diğer Sırp kumandanlar ile alkol içerek kutlama yaparken (soldan üçüncü)

SREBRENITSA ANNESİ HATICE MEHMEDOVIC

Bu soykırımda birçok insan sevdiklerini kaybetti. Bunlardan bir tanesi de Srebrenitsa annesi Hatice Mehmedovic. Katliam sırasında iki oğlu ve eşini kaybettiğinden onlar ve tüm ölen Boşnaklar için adaleti aradı ve bu nedenle "Adalet Savaşçısı" olarak anıldı. Hatice Mehmedovic, bu sözleriyle akıllara kazındı: "Artık anne olamayacağım. Torunum olmayacak. Oğlum olmayacak. Bu mutlulukların ne anlama geldiğini bilemeyeceğim"

İŞLENEN ACIMASIZCA SUÇLAR

Sırp askerler Boşnak köyüne ilk girdiklerinde evleri yağmalayıp, birçok kadına cinsel istismar edildi. Ve en acısı, bu zavallı kadınlar oğulları ve kızları önünde öldürüldü. Bu katliam sonrası birçok kadın ve çocuk travma sonrası psikolojik rahatsızlık yaşadı.

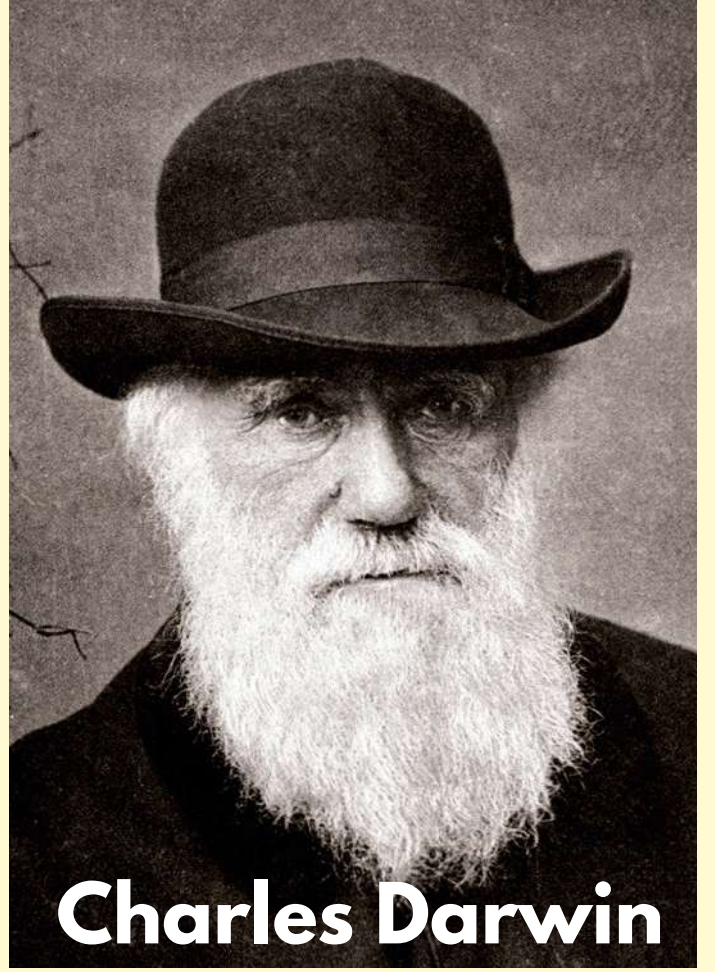
Bunların yanı sıra birçok ölü ceset, bulunamamışlar diye Sırp tarafından koskoca çukurlara gömüldü. Bu nedenle hala bulunamamış cesetler var. Ve bu nedenle de ölü sayısı 8372 ölüden daha da fazla olabileceği tartışılıyor. Suçlular cezalandırılrsa bile bu hasarlar asla onarılmayacak.

EVİRİM

Biyolojik evrimin temel konusu, organizmalardan oluşan popülasyonların ve türlerin zamanla değişmesidir. Evrim dendiğinde birçok kişi bu teoriyi bir isimle bağdaştırır: Charles Darwin. Darwin 1850'li yıllarda "Türlerin Kökeni" isimli tartışmaya açık bir kitap yazdı. Kitapta, türlerin evrildiğini ve canlıların kökeninin izi sürüldüğünde ortak bir ata canlıda bulunduğunu ileri sürdü.

Bu fikirler büyük ölçüde Darwin'in Dünya çapında yaptığı araştırma gezilerindeki gözlemlerine dayanır. 1830'larda Güney Amerika, Avustralya ve Afrika'nın güney ucunu kapsayan araştırma seferlerine katıldı. Darwin'in durdukları her yerde bölgenin yerel bitki ve hayvanlarını inceleme şansı oldu. Örnek olarak Galápagos Adaları'nda birbirine yakın adalar üzerinde benzer ama aynı olmayan ispinoz türleri yaşadığını farketti. Daha sonra Galápagos Adaları'nda bulunan ispinozların yakındaki Ekvator ana karasındaki türlere benzediğini ama yerkürenin başka kısımlarındaki hiçbir türe benzemediğini anlamıştır.

Önemli başka bir konu ise Darwin'in sadece organizmaların evrildiğini ileri sürmekle kalmamasıdır. Ayrıca evrimin ana mekanizmalarından birine de çözüm getirmiştir: **Doğal seçim**.

Bu mekanizmaya göre hayatta kalmak için daha avantajlı genler zamanla tür içerisinde daha fazla yaygınlaşıyor. Bu fikir çok mantıklıydı ve popülasyonların nasıl yaşadığı alana bu kadar uygun özelliklere sahip olduğunu açıklayabiliyordu. Doğal seçilimi basitleştirilmiş ve varsayıma dayalı bir örnekle açıklayalım: Bir grup farenin siyah renkli zemine sahip bir yaşam alanına taşıdığımızı düşünelim. Farelerin bir kısmı kahverengi ve bir kısmı da siyah. Oluşturduğumuz bu yaşam alanı, farelerle beslenen ve kahverengi fareleri daha kolay görebilen şahinleri de içeriyor.

Şahinlerin kahverengi fareleri daha kolay görüp avlayabilmeleri nedeniyle siyah farelerin avlanma oranı kahverengi olanlarınkinden daha azdır. Sonuç olarak eğer hayatta kalan siyah farelerin kahverengi olanlara oranına bakarsak başlangıçtakinden daha fazla olduğunu görürüz.

Bilim insanları, çeşitli kanıtlara dayanarak bu tip bir sürecin yaşam sırasında defalarca kez tekrarlandığını düşünüyor. Günümüzdeki canlıların muhteşem çeşitliliği doğal seçilimle evrimin temeline dayanır ve doğal seçilim canlıların yaşam alanlarıyla olan uyumunu açıklar.

EVİRİM HAKKINDA KİTAPLAR

- Türlerin Kökeni - Charles Darwin (Evrim hakkındaki en iyi kitap)
- Evrim (Çizgibilim) - Dylan Evans, Howard Selina
- Evrimsel Analiz - Scott Freeman
- Evrim Kuramı - John Mynard Smith
- Evrim, TÜBİTAK Arşivleri

EVİRİM HAKKINDA BELGESELLER

- Curiosity: İnsanın Evrimi
- Cosmos: Yeni Dünyalar (13 bölüm)
- İnsanın Kökeni 1, 2, 3
- Charles Darwin - Hayat Hikayesi
- Evrim (Evolve) - History Channel
- Evrim: Türlerin Serüveni

SAHRA'NIN GÖZÜ

KAYIP KITA ATLANTIS BULUNDU MU?

Gizemliliğiyle öne çıkan Richat Oluşumu'nun en önemli ve gündemdeki özelliği ise kayıp uygarlık Atlantis ile bir bağlantısı olduğunun düşünülmesidir. Hakkında birçok efsane anlatılan Atlantis'i arama çalışmaları uzun süre devam etmesine karşın sonucunda başarısızlığa uğranmıştır. Bunun üzerine iki bilim insanı (George S. Alexander ve Natalis Rosen), bölgede çöl olmadan önce akarsu yataklarının bulunduğu dayanarak; Sahra'nın Gözü'nün, Atlantis kenti olabileceğini düşünüyor.

Kuzey Afrika'nın Moritanya ülkesinde bulunan Sahra'nın Gözü, ya da diğer bir adıyla Richat Oluşumu, gizemliliğiyle ve görüntüsüyle insanların ilgisini çeken jeolojik bir yapıdır. Yapının oluşumuyla ilgili çeşitli tartışmalar bulunuyor. Önceden bir asteroid çarpması sonucunda oluştuğu öne sürülen Sahra'nın Gözü'nün, günümüzde çok erozyona uğramış bir dom* olduğu düşünülüyor. Yapının göze benzeyen bölgesinin yan bölümleri, tortul kayaç ve kuvars taşından; göze benzeyen kısmı ise, bazalt ve volkanik taşlardan oluşuyor.

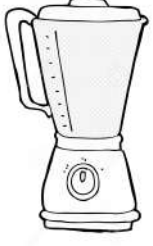
Moritanya'daki bu yapının uzaydan dahi gözükmesi onu eşsiz kılan özelliklerinden bir tanesi. Bu özelliği sayesinde astronotlar için adeta bir yol gösterici görevini taşıyor ve uzay yolculuklarında kolaylık sağlıyor.

BUNLARI BILİYOR MUSUNUZ?

NASA, uzaydan görünmesi ve astronotlara yol gösterici olması nedeniyle Sahra'nın Gözü'nü "Astronot Feneri" ve "Dünya'nın Gözü" adlı isimlerle anıyor.

Dom: Geniş ölçekte yer kabuğu yaylanmaları ve oynamaları sonucu bir bölgenin kubbeye benzer şekilde kabarması, kubbeleşme.

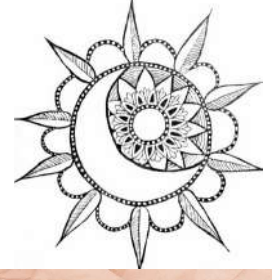
EVDE YAPABİLECEĞİZ KEYİFLİ AKTİVİTELER

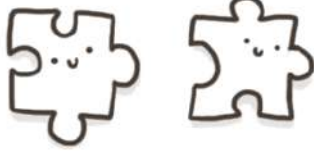
yeni tarifler
denemek

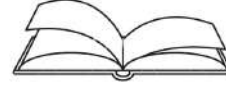
yoga yapmak

mandala boyamak

puzzle yapmak

yeni bir dil
öğrenmek

Uzun süredir evde kalmaya alışık olmadığımız için canımız çokça sıkılıyor ve günlerimiz motivasyonsuz geçiyor. Bazılarımız kendilerine yeni hobiler edinmiş olsa da hala hiçbir şey yapmadan günlerini geçiren bir sürü genç var. Canımızı daha fazla sıkılmak yerine bu boş zamanı iyi ve verimli bir şekilde değerlendirmeliyiz. Peki girdiğimiz online derslerin dışında kalan zamanda neler yapabiliriz?

Hareketsiz bir yaşam sağlıksız bir yaşam demektir. Evde basit egzersizler yapabilir ya da daha önce denememiş olsanız da yeni başlayanlara özel olan videolar izleyip yoga yapabilirsiniz.

Sağlık sadece egzersizle olmaz, yediklerimize de dikkat etmeliyiz. Sağlıklı tarifler deneyebilir, dünya mutfağından yemekler yapabilirsiniz. Bir sonraki sayfadaki tarifimiz de hem sağlıklı olmasıyla hem de tadıyla bunun için idealdir. Zihninizi dinlendirmek istediğinizde uzun süredir kitaplığınızda duran bir kitaba şans verebilir ya da meditasyon yapabilirsiniz. Zamanımız bol, birçok yeni şey öğrenmeye başlamak için mükemmel bir zaman. Yeni bir dil öğrenmeye başlamak veya merak ettiğiniz konuları okuyup araştırmak için mükemmel bir zaman. Bolca vaktimiz var, güzel değerlendirmenin tam zamanı.

ACAÍ BOWL (2 KİŞİLİK)

MALZEMELER

- 1 olgun donmuş muz
- 2 yemek kaşığı inek / badem / yulaf / hindistan cevizi sütü veya 1 yemek kaşığı meyveli / sade yoğurt
- 1 tatlı kaşığı bal
- 1 yemek kaşığı parçacısız fıstık ezmesi
- 1 yemek kaşığı yulaf
- 1 yemek kaşığı chia tohumu

Opsiyonel Meyveler

- 10 tane donmuş yapan mersini
- 6 tane donmuş böğürtlen
- 4 tane donmuş çilek
- Çeyrek donmuş mango

Üstünü Süslemek İçin

- Granola / yulaf / chia tohumu / yemiş
- Herhangi bir meyve veya kuru meyve
- Fındık / fıstık / lotus kreması

HAZIRLANIŞ SÜRESİ: 5 DK
MEYVELERİN DONMA SÜRESİ: 2-4 SAAT

YAPILIŞI

- 1.Öncelikle olgun bir muz soyup ikiye kesip buzlukta dondurun. Ardından evde olan meyvelerinizi dondurun. Eğer boyutu büyük bir meyve ise birkaç parçaya bölerseniz alttaki smoothie daha kolay hazırlanır. (Opsiyonel meyvelerden bir veya iki tane seçmeniz yeterlidir)
- 2.Donduktan sonra ilk önce donmuş muz parçalarımızı mikserin içine atıp daha rahat parçalanmaları için biraz süt koyup mikserleyin.
- 3.Buzlar parçalandıktan sonra diğer meyvelerimizi ve diğer malzemelerimizi de içine katıp mikserden geçirin.
- 4.Sorbe kıvamına geldikten sonra ayrı bir kaba alıp istediğiniz gibi süsleyebilirsiniz. Tamamen sizin yaratıcılığınıza kalmış. Evde bulduğunuz ve yakışacağını düşündüğünüz her malzemeyi kullanmakta özgürsünüz!

Ufak Dipnot

Eğer mikseriniz çok güçlü değilse muzlarınızı buzluktan çıkardıktan sonra biraz çözülmesini bekleyip küçük meyvelerinizi dondurmadan ekleyebilirsiniz.

Kasi Lemons

HARRIET

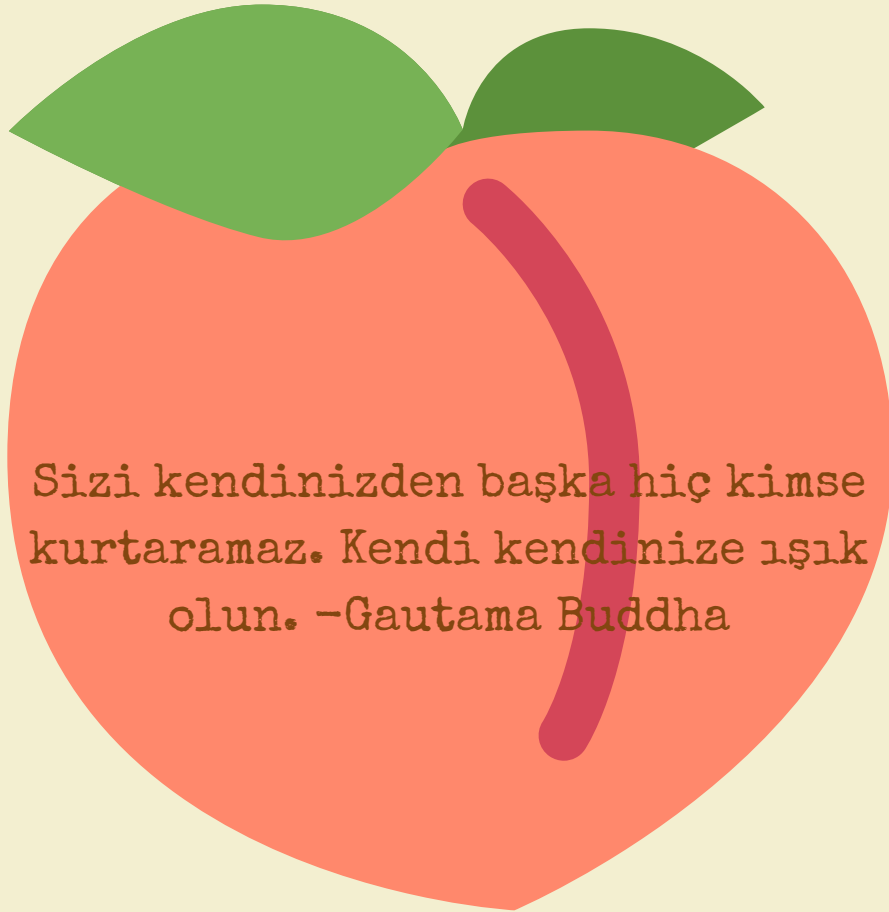
2019

Kasi Lemons'un yönetmenliği ile 2019 yılında vizyona girmiştir. Başrolde Cynthia Erivo'nun yer aldığı bu film, 19. yüzyılda yaşanan acımasız siyahi insan köleliğini ve Amerika'nın iç savaşından önceki durumu ele alıyor. Birçok köleyi kurtarmış Harriet Tubman'ın bir nevi biyografisi gibi bir filmidir. Toplam 13 görevde 70 köleyi bu köle kamplarından kurtarma hikayesi, inanılır gibi değil.

Bu filmi izledikten sonra siyahi insanlara saygımız daha da artıyor. Çünkü onların haklarını nasıl kazandığı ve ne kadar zorlu zamanlar geçirdiği insanı çok fazla etkiliyor.

Film, Mindy'nin kölelik zamanları ile başlıyor. O zamanlar kilise, siyahi insanların hakları olmadığını ve onların sadece beyaz insanların kölesi olabileceğini söylüyor. Hatta bir sahnede ana karakterimiz kurtulmak için dua ederken, "Zencilerin duası kabul olmaz" diyor. Fakat Mindy, köle kampının sahiplerinin onu satacağını öğrenince kamptan kaçar ve Mindy'nin özgür hayatını izlemeye başlarız. Film beni çok derinden etkiledi çünkü günümüzde bile hala ırkçılık yapılırken onların haklarını nasıl kazandığını görmek beni ve ailemi izlerken göz yaşlarına boğdu çünkü oyunculuklar ve işleniş çok gerçekçiydi. Kesinlikle herkesin izlemesi gereken bir film.

İKEN

Sizi kendinizden başka hiç kimse
kurtaramaz. Kendi kendinize ışık
olun. -Gautama Buddha

Bir sonraki
sayımızda görmek
istediklerinizi
bize yazabilirsiniz!